

Zekeriya Tamir'in Yazıklar Olsun (Ya Hasarat) Adlı Hikayesinin Tahlili

Analysis Of The Forensic Story of Zekerya Tamir's Shame On (Ya Harsarat)

Zahide Sümeyye CEYHAN

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Arap Dili Eğitimi
Anabilim Dalı
Gazi University, Gazi Faculty of Education, Department of Foreign Language Education,
Division of Arabic Language Education
zahidesumeyyeceyhan97@gmail.com
ORCID: 0009-0008-4972-6423

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received : 10.01.2024

Kabul Tarihi / Accepted : 10.05.2024

Yayın Tarihi / Published : 30.06.2024

Yayın Sezonu / Pub Date Season : Haziran / June

Cilt / Volume: 2 • Sayı / Issue: 1 • Sayfa / Pages: 211-229

Atrf / Cite as

CEYHAN, Z., S., (2024). Zekeriya Tamir'in Yazıklar Olsun (Ya Hasarat) Adlı Hikayesinin Tahlili, Lisânî İlimler Dergisi, 2(1), 211-229.

İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Yayın Hakkı / Copyright®

LİDER, Lisânî İlimler Dergisi, uluslararası, bilimsel ve hakemli bir dergidir. Tüm hakları saklıdır.

Journal of Linguistic Studies is an international, scientific and peer-reviewed journal.

All rights reserved.

Öz: Bu çalışmada Zekeriya Tamir'in Yazıklar Olsun adlı hikâyesi şekil ve içerik yönüyle incelenmiştir. Zekeriya Tamir 2 Ocak 1931 yılında Suriye'nin Şam şehrinde doğmuştur. Tahsilini maddi imkansızlıklar nedeniyle tamamlayamamış ama dünya edebiyatını okuyarak kendisini geliştirmiştir. Onuncu günde kaplanlar, Güleceğiz, Of gibi eserleriyle kendisini dünyaya tanıtmıştır. Hikayelerinin konusu ders verme odaklı olup kendi ülkesi olan Suriye'yi ve Arap Dünyasını siyasi ve sosyal açıdan ele almıştır. Bu çalışmada Zekeriya Tamir 'in "özel hikâyeler مرسلا صصفا isimli kitabındaki 13. hikayesi kullanılmıştır. Hikâyede bir adamın açlık yüzünden yaptığı hırsızlığı hapisanede yaşadığı zorlukları ve yapmış olduğu bir hata yüzünden üzerine kalan bir iftirayla tekrar hapisaneye düşmesi anlatılmıştır. Bu çalışmada yazarın hayatına, yazarın dil ve üslubuna, hikâyenin konusuna, hikâyenin ana fikrine, hikayedeki bakış açısı ve anlatıcı türlerine, hikâyede kullanılan anlatım tekniklerine, hikâyenin

türüne, başkahramanlara, mekân ve zaman unsurlarına değinilmiştir. En son sonuç ve öneriler kısmı ekleyerek bitirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arap Edebiyatı, Hikâye ve öykü, Zekeriya Tamir, Yazıklar Olsun, Hikâye İncelemesi.

Abstract: In this study, Zekeriya Tamir's story titled "Yazıklar Olsun" was examined in terms of its wording and content. Zekeriya Tamir was born on January 2, 1931 in Damascus, Syria. He could not complete his education due to financial difficulties, but he improved himself by reading world literature. He introduced himself to the world with his works such as Tigers on the Tenth Day, We Will Laugh, and Of. The subject of his stories is lecturing and he deals with his own country, Syria, and the Arab World from a political and social perspective. In this study, the 13th story of Zekeriya Tamir in his book titled "special stories" ((مرصحا صرصفا)) was used. The story tells the story of a man who committed theft because of hunger, the difficulties he experienced in prison, and how he ended up in prison again due to a slander he made because of a mistake he made. In this study, the author's life, the author's language and style, the subject of the story, the main idea of the story, the point of view and narrator types in the story, the narrative techniques used in the story, the genre of the story, the protagonists, the elements of space and time are touched upon. It was concluded by adding the final conclusion and recommendations section.

Keywords: Arabic Literature, Story and Story, Zekeriya Tamir, Shame on You, Story Analysis.

Giriş

İlk olarak hikâye ya da öykü, gerçek ve gerçeğe yakın bir olayı aktaran kısa, düzyazı şeklindeki anlatıdır. Kısa oluşu, yalın bir olay örgüsüne sahip olması, genellikle önemli bir olay ya da sahne aracılığıyla tek ve yoğun bir etki uyandırması ve az sayıda karaktere yer vermesiyle roman ve diğer anlatı türlerinden ayrılır. Hikâye, Avrupa'da ayrı bir tür olarak Orta Çağ'ın sonlarında İtalyan yazar Boccacio'nun De Cameron kitabı ile ortaya çıkmıştır. Modern Arap Edebiyatında ise ilk hikâye Muhammed Teymur'un Fi'l Kitar adlı eseridir.

Hikâyede olay örgüsü diğer yazı türlerinde olduğu gibi üç bölümden oluşur. Ancak bütün hikayelerde bu örgü kullanılmayıp başlangıç ve sonuç bölümleri bulunmamaktadır. Olay örgüsünün serim, düğüm, çözüm olarak ifade edebiliriz.

Serim: Hikâyenin giriş bölümüdür. Bu bölümde olayın geçtiği çevre, kişiler tanıtılarak ana olaya giriş yapılır.

Düğüm: Hikâyenin tüm yönleriyle anlatıldığı en geniş yönüdür.

Çözüm: Hikâyenin sonuç bölümüdür. Anlatılan hikâyenin sona erip merak uyandırarak sonuca bağlanır.

Arap edebiyatında Zekeriya Tamir'in öneminden bahsetmeden önce Arap Edebiyatını tanıyalım. Her toplulukta olduğu gibi Araplar arasında da çok eskiden beri birtakım menkıbeler, masal ve hikâyeler bulunmaktaydı. Ancak modern anlamda Arap kısa hikâyeciliği on dokuzuncu yüzyılın ortalarından itibaren Batı ile karşılaşmanın sonucu olarak, Batı edebiyatındaki örneklerine yakın olan çalışmalarının verilmeye başlamasıyla, Suriye'de modern hikâye ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede ortaya çıkan Zekeriya Tâmir, Modern Arap kısa hikâyesine farklı tarz katmış, Suriye edebiyatının ve Arap âleminin kısa hikâye alanında en çok okunan ve eserleri farklı dillere çevrilen önemli kısa hikâye yazarlarından biri olmuştur.

Bu çalışmada Zekeriya Tamir'in hayatı ve "Yazıklar Olsun" adlı hikayesini biçimsel ve içerik yönünden incelenmiştir.

A. Şekil (Biçim) Yönüyle inceleme

Bu incelemede Zekeriya Tamir 'in birçok hikâyesinin bulunduğu "özel hikâyeler"

(الحصرم القصص) isimli kitabı kullanılmıştır. Bu kitap Riad El Rayyes Books yayınları tarafından 2009 yılında basılmıştır. İncelemesi yapılan "Yazıklar Olsun" adlı hikâye, kitabın 56. Ve 62. Sayfalarında yer almaktadır.

B. İçerik Yönüyle İncelemeli

Bu bölümde yazarın hayatı, yazarın dili ve üslubu, hikâyenin özeti, konusu, ana fikri, hikâye türü, hikâyenin bakış açısı ve anlatıcı türü, hikayedeki anlatım türü, hikayedeki başkahramanlar, hikayedeki zaman ve mekân, yer verilip incelenmiştir.

1) Yazarın Biyografisi

Tâmir, 2 Ocak 1931 yılında Suriye'nin Şam şehrinde doğmuş, tahsiline maddî imkânsızlıklar nedeniyle ilköğretim aşamasında bırakmak zorunda kalmıştır. Ailesine yardım etmek için Şam'ın El-Başa semtindeki bir fabrikada çilingir olarak bir demircinin yanında çıraklık yapmıştır. Aynı zamanda bir otodidakt (bir okula gitmeden kendi kendine öğrenim yapan kimse) olarak çeşitli kitaplar okuyarak. Dünya Modern Edebiyatından Jean-Paul Sartre, Franz Kafka, Albert Camus ve dünya edebiyatına etki eden diğer yazarların eserlerini de okuyup onlardan etkilendi. Siyasetle ilgilenmeye başladı ve aydınlarla temas kurarak eğitimine gece okulunda devam etmesi için teşvik edildi. Doymak bilmeden okudu.

Zekeriya Tamir hikâyelerinin çoğunda, insanların birbirlerine karşı insanlık dışı davranışlarını, zenginlerin fakirlere, güçlülerin zayıflara uyguladığı baskıları konu alıyor. Kendi ülkesi Suriye'nin ve Arap dünyasının siyasi ve sosyal sorunları, yazılarına özgü hiciv üslubuyla hikâyelere ve skeçlere yansıtıyor. Hikâyelerinde romantizm, İzlenimcilik, saçmacılık, dışavurumculuk ve sembolizm gibi anlatım tarzlarını kullandı. Kendisini dünyaya Modern Arap edebiyatının önemli şahsiyetlerinden gazeteci, edebiyatçı ve kısa öykü yazarı olarak duyurdu. Türkiye'de de bazı öyküleri vesilesiyle tanınan Suriyeli yazarlardan biridir. Büyük bir kısmı Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, İtalyanca, Bulgarca, İspanyolca ve Sırpçaya aktarılmış ve bazıları ile ilgili de akademik çalışmalar yapılmış birçok öykü koleksiyonu bulunmaktadır. Bunların büyük bir çoğunluğu yetişkinlere yöneliktir. Ancak yetişkinlere yönelik olanlar kadar tanınmasa da çocuklara yönelik de önemli üç öykü koleksiyonu bulunmaktadır. Bunlar; "Limâzâ sekete'n-nehr", "Kâletî'l-verde li's-sunûnû" ve "Nasâih Muhmele" dir.

Ödüller

2001 yılında	Sultan Bin Ali Al Owais Kültür Vakfı	Hikâye Romanları ve Drama Ödülü
2002 yılında	Suriye Liyakat Nişanı ile onurlandırıldı ve yatırım yapıldı	
2009 yılında	Blue Metropolis Montreal Uluslararası Edebiyat ödülüne layık görüldü	
2015 yılında	Mahmud Derviş Özgürlük ve Yaratıcılık Ödülü	

Zekeriya Tamir 'in Eserleri

Beyaz Atın Kişnişi 1960	صهيل الجواد الأبيض	Küller İçinde Bahar 1963	ربيع في الرماد
Thunder 1970	الرعد	Şam Yangını 1973	دمشق الحرائق
<i>Onuncu Günde Kaplanlar</i> 1978	النمور في اليوم العاشر	Nuh'un Çağrısı 1994	نداء نوح
Güleceğiz 1998	سنضحك	Of 1998	أف
Ekşi Üzümler 2000	الحصرم	Yazıklar Olsun 2009	يا خسارات

2) Yazarın Dil ve Anlatım Üslubu

Üslup; kişiye has özel bir ifadedir. Yahya Kemâle göre; bir grubun orijinal anlatım özelliğidir genel olarak ise Üslup; Belli bir duyuş, görüş ve birikime sahip olan sanatçının hayatı boyunca edindiği tecrübe ve tavırlarla seçtiği konuyu, biçim ve içeriğin belirlediği vasıta ve yöntemler kullanarak kendisine has bir biçimde ördüğü kelimelerle anlatmasından doğan bir edebî değer unsuru ve ölçüsüdür. "Sanatçı konuyu nasıl işlemiş?" sorunun cevabı cümlede varsa o cümle bir şekilde üslup ile alakalıdır.

Üslup çeşitleri vardır bunlar;

Sade üslup: Yapmacıksız, süssüz, günlük konuşma dilinin temel alındığı, öğretici yazılarda kullanılan üslup.

Süslü (müzeyyen) üslup: Mecaz ve söz sanatlarına, anlam oyunlarına önem veren üslup.

Yüksek (âli) üslup: Düşünce ve duyguların yüceliğine, anlamın sağlamlık ve doğruluğuna, sözcüklerin seçkinliğine önem veren üslup.

Zekeriya Tamir hikayesinde gündelik hayatta kullandığımız kelimeleri tercih ederek sade üslup kullanmıştır. Bu sayede temiz bir dil ortaya çıkmış ve okuyucunun kafasında herhangi bir soru işareti olmasını engellemiştir. Hikayelerinin çoğu farklı dillere çevrilmesine rağmen süslü veya yüksek üslup kullanmamayı tercih edip hikâyenin her kesime hitap etmesini sağlamıştır.

3) Hikaye'nin Özeti

Jassim camiye namaz kılmak için gittiği sırada bir evin aralıklı olan kapısından çok lezzetli bir şekilde yemek kokusu alır. Kendisine engel olamaz ve içeriye dalarak yemeği aldığı gibi kaçar. Ama tam bu sırada kadın durumu fark ederek hırsız diye bağırır. Bunu duyan mahalleli ve polis memuru Jassim 'in peşinden koşarak onu yakalarlar. Jassim tutuklanarak hapishaneye gönderilir. Hapishanede kalın sakallı ve çok sert olan bir mahkûm ona neden buraya girdiğini sorar. Jassim belki de mahkûmların ondan korkacağını düşünerek yalan söyler ve bir polisi öldürdüğünü söyler. Ama mahkûmlar buna inanmazlar çünkü polis memuru onlara Jassim 'in neden hapishaneye girdiğini anlatan belgeyi okutmuştur. Jassim bu olay üzerine doğruyu anlatır.

Mahkûmlar Jassim 'in anlattıklarıyla dalga geçerek ona gülerler. Jassim'in bu durum çok ağrına gider ve onları konuşmak istediğini söyler. Kalın sakallı ve çok sert olan mahkûm onu sıkıştırarak onların devamını anlattırır. Jassim bütün onları anlattıktan sonra mahkûmlar ona tekrar gülünce çok sinirlenir. Mahkûmlara daha fazla konuşmayacağını söyler. Mahkûmun biri ona daha burada çok uzun süre kalacağını ve her zaman konuşmak zorunda olduğunu söyler. Jassim'in hemen ona karşı çıkar ve

yarınki mahkemede beraat edileceğini söyler. Mahkeme günü ellerinde kelepçelerle mahkeme salonuna doğru giderken dünyalar güzeli karısını ve on çocuğunu görür ve onlara el sallar. Kendisini çok yorgun hisseder. Dengesini sağlayamaz ve hafiften sendelenir. Hemen kendisini toparlayıp ailesine karşı güçlü durmaya çalışır. Hâkimin karşısına geçtiğinde annesini küçük yaşta kaybetmenin vermiş olduğu ağırbaşlılıkla utanarak olan biten her şeyi itiraf eder. Yaptığı şeyin sadece on çocuğunu doyurmak için yaptığını ne ev ne bina ne de bankayı soyduğunu söyler. Tek amacının ailesinin karnını doyurmak olduğunu söyleyerek işaret parmağını onlara uzatır. Çocuklar ağlamaya başlar. Hâkim bu duruma dayanamayıp annelerine çocukları susturmalarını söyler. Ama Bedia da ağlar ve çocukları susturamaz. Hâkim Jassmin'e bir daha ne olursa olsun hırsızlık yapmamasını söyleyerek beraatine karar verdi. Jassmin, Bedia ve on çocuğu birbirlerine sarılarak mahkeme ortasında ağlamaya başladılar. Duruşma bitip eve dönecekleri sırada Jassmin bir arkadaşını görür ve onunla uzun uzun konuşurlar. Bedia bu durumda canı sıkılır. Acele etmesi gerekmektedir çünkü çocukları ailelerinde dört saatliğine kiralamış ve beşinci saat gelmeden onları geri götürmesi gerekmektedir. Jassmin eskiden nasılsa şimdide aynı olan mahallesine gider ama bu sefer ay her zamanki gibi doğmamıştır. Akşam olduğunda karısı Bediayla tutuklu olması hakkında sohbet ederler. Bütün kötü olaylar yaşanmış olmasına rağmen Jassmin şaka yaparak bir dahakine banka soyacağını söyler. Karısı ise çok paraları olunca neler almak istediğinden bahseder.

Aradan zaman geçer Jassmin'in çok sık gittiği restoranda iki kaşık çalınmıştır. Jassmin artık damgalı olduğu için ondan şüphelenilir ve tekrardan hapishaneye düşer. Mahkumlar ona bu sefer neden geldiklerini sorar. Jassmin iftiraya uğradığını söyler. Mahkumlar ona inanmazlar ama Jassmin bu sefer onları ikna etmek istememekte hatta onlarla konuşmaktansa mahkemede ağlayarak idam edilmeyi istediğini söyler.

4) Hikaye'nin Konusu

Okuduğumuz metinlerde üzerinde durulan düşünce, olay ve sorun veya durum metnin konusu olarak bilinir. Yani bir metni okurken içerisinde bazı olaylar geçebilir. Bu olaylar üzerinde durulur ve anlatılır. Böylece metin içerisinde anlatılan olaylar, düşünceler ya da durum ve sorunlar metnin konusu olur. Bir metni okurken konusunu anlamamız için bazı dikkat etmeniz gerekenler vardır. Yani metni sormamız gereken sorular vardır. Metinde ne üzerinde duruluyor? Bu metinde ne hakkında söz ediliyor? Bir metin içerisinde bu sorulara yanıt ararız. Böylece bulduğumuz yanıt ile metnin konusunu anlamış oluruz. Şimdi bu konuda bazı örnekler verelim ve metnin konusunu anlamaya çalışalım.

Hikâye ilk olarak başkahramanımız olan Jassim 'in hapishaneye girerken ki iç dünyasını yansıtan konuşmayla başlar. Okuyucuda neden hapishaneye girdiğine dair merak uyandırır. Jassmin hikayesini anlatır ama mahkumlar onunla dalga geçer. Jassmin çok alınır ama mahkeme günü beraat edileceğine inanır. Mahkeme günü gerçekten de hâkim onu beraat eder ve bir daha hırsızlık yapmamasını söyler. Jassmin artık hırsız olarak bilinmekte olduğu için onun çok sık gittiği restoranda kaşıklar çalınınca suç ona kalır ve tekrardan hapishaneye düşer ve bu zor süreçte yaşadığı şeyleri anlatır.

5) Hikâyenin Ana Fikri

Okuduğumuz bir metin ya da paragrafın içerisinde yazarın bize anlatmak istediği bir mesaj ya da düşünce bulunur. Bu düşünce ya da mesaja metinde ana fikir (ana düşünce) denir. Bir metnin ana fikri genelde sonlarında yer alır. Yazar anlatmak istediği bir düşünce veya mesajı Metin sonlarına doğru yazar.

Not: Ana fikir bazen bir metin içerisindeki tümce olabilir. Aynı zamanda verilen paragrafın tamamında da bulunabilir. O yüzden bize verilmiş olan metni eksiksiz ve dikkatli şekilde okumamız gerekir.

Zekeriya Tamir Yazıklar Olsun adlı eserinde ana fikri hikâyenin sonunda vermiştir. Hikâyeyi dikkatli ve eksiksiz okumayan bir kişinin ana fikri anlaması pek mümkün değildir. Hikâyede açıklıkla karşı karşıya kalınca ufacık bir şeyin bile insana yapmayacağı şeyleri yaptırdığını anlarız. İnsan yaptığı bir hata yüzünden ömür boyu onunla yaşar ve diğer herkes ona o hata ile bakar. Hikâyede ise en önemsiz iki çift kaşık çalındığında bile akla ilk Jassmin'in gelmesi ve hayatı boyunca hırsız damgasıyla yaşayacağını anlamamız buna güzel bir örnek olmuştur.

6) Hikâyenin Bakış Açısı ve Anlatıcı Türü

Edebi bir metinde yer alan olaylar, kişiler ve duyguların okuyucuya aktarılmasına 'anlatım' denmektedir. Bahsi geçen anlatımın okura iletilmesi için bir anlatıcı gereklidir, bahsi geçen anlatıcı yazar değildir. Yazar olayları okuyucuya aktaran hayali bir karakter kurgular, buna anlatıcı denir. Eserdeki olay ve durumları anlatan anlatıcı, anlattığı olayları bir bakış açısı ile görür, değerlendirir ve yine o bakış açısıyla okuyucuya aktarır. Bakış açıları 'anlatıcı bakış açısı' başlığı altında 3'e ayrılırlar.

Kahraman Bakış Açısı: Bu bakış açısı türünde roman, masal, hikâye gibi metinlerde olayları anlatan karakter aynı zamanda metnin ana kahramanıdır. Olayların, diğer karakterlerin ve durumların merkezinde bulunan anlatıcı okuyucuya aktarım yaparken 1.tekil şahıs tekniğini kullanır. Burada ki anlatıcı türü eserdeki kahraman olduğu için olayları bir insan kadar görür,

ışitir ve gözlemler bu nedenle diğer karakterlerin içinden geçmeleri, şahit olmadığı olayları yahut geleceği bilemez.

Gözlemci Bakış Açısı: Bu bakış açısı türünde eserdeki olayları dışarıdan bir gözlemci okuyucuya aktarır. Gözlemci bakış açısında olaylar objektif bir dille aktarılır, çünkü anlatıcı olayları görebildiği kadar anlatır karakterlerin iç dünyasını ve geleceği bilemez. Yazar bu bakış açısını tercih etmişse 3.tekil şahıs tekniğini kullanır.

Hâkim (İlahi) Bakış Açısı: Bu bakış açısı türünde eserdeki olayların başı sonu, geçmiş gelecek ve kahramanların içinden geçenlere dair her şeyden anlatıcının haberi vardır. Okuyucuya karakterlerin iç dünyasını, geçmişte olanları ve gelecekte olacakları aktarır. Gözlemci bakış açısı ile karıştırılmaması gerekir çünkü bu bakış açısı her türlü olaydan ve duygudan haberdardır. Bu nedenlerle ilahi-tanrısal bakış açısı da denmektedir. Hâkim bakış açısı 3.tekil şahıs tekniği ile yazılmaktadır.

Zekeriya Tamir Yazıklar olsun adlı hikayesini yazarken okuyucuya anlatıcının bildiğinden daha fazla detay vermeyip olayları nesnel bir şekilde ele almıştır. Olayları sanki dışarıdan bir kişi izliyormuşçasına anlatır. 3. Tekil şahıs tekniğini kullanarak hikayesini zenginleştirmiştir. Bütün bunlardan anlarız ki Zekeriya Tamir Baskın adlı eserini yazarken gözlemci bakış açısını kullanmayı tercih etmiştir. Aşağıda verilen örnek hikâyeden bir parçadır.

- *Ertesi sabah, Jassim Al-Qazzaz mahkeme salonuna kelepçeli olarak götürüldü. Karısı Badia ona elini salladı. Farklı yaşlardaki on küçük çocuğu da ellerini sallıyorlardı. Onlara erkeksi gözlerle baktı. Gözyaşlarını tutarken sendelendi. Neredeyse gözle görülemeyecek bir sendelenmeydi ama sakinliğini yeniden kazanmak için çaba gösterdi. Kendini toparlayarak hâkimin huzuruna çıktı. Başı hafifçe eğerek yüksek sesle konuştu. Annesinin ölümüne tanık olduğu günden beri acıyı bilmek zorunda kalan neşeli bir çocuk.*

7) Hikâyede Kullanılan Anlatım Teknikleri

Hikâye, olay çevresinde oluşturulan edebi metindir. Bu nedenle benzer özelliklere ve anlatım tekniklerine sahiptir. Yazarlar hikâyede olayları anlatırken okuyucuya daha etkili bir şekilde ulaşmak için anlatımda çeşitli teknikler kullanırlar. Bu teknikler; Anlatma Tekniği, Gösterme Tekniği, İç Konuşma, İç Çözümleme, Bilinç Akışı, Diyalog, Özetleme Tekniği, Tasvir Tekniği, Geriye Dönüş Tekniği, Montaj Tekniği

Anlatma Tekniği: Eserde ele alınan olayların ve durumların okuyucuya anlatıcı tarafından aktarıldığı anlatım tekniğidir. Okuyucu olayları ve durumları ancak anlatıcının aktardığı kadarıyla bilebilir. Yani olay ile okuyucu arasında anlatıcı bulunmaktadır. Tüm dikkatler anlatıcının üzerindedir.

- *Gardiyan, onu aralarında en az tutuklu olanın yedi yıl hapis cezasına çarptırıldığı on kişinin yaşamış olduğu bir hücreye götürdü. Kalın sakallı ve yüzü gülmeyen bir mahkûm, ona neden geldiğini sordu.*
- *Jassim Al-Qazzaz, eşi ve on çocuğuyla birlikte mahkeme salonundan çıktı. Eski bir dost gördü. El sıkışarak öpüştiler ve uzun bir sohbette koyuldular. Eşi onları izlemekten sıkıldı. Çocukları dört saatliğine kiraladığı aileye beşinci saat gelmeden iade etmek için acele ediyordu.*

Gösterme Tekniği: Olaylar okuyucuya bir aracı tarafından değil direkt olarak sunulur. Anlatıcı, olay ile okur arasından bizzat çekilmiş olur. Okuyucunun tüm dikkati olaylar üzerindedir.

İç Konuşma Tekniği: Olayların merkezinde yer alan karakterlerin duygu ve düşüncelerinin bizzat karakter tarafından anlatılması tekniğidir. Bu teknikte kahramanlar kendi kendine konuşuyor gibidir.

İç Çözümleme Tekniği: İç konuşmada olduğu bu teknikte de karakterin duygu ve düşünceleri okuyucuya aktarılır. Ancak buradaki temel fark bu duygu ve düşünceler anlatıcı tarafından yani üçüncü ağızdan anlatılmasıdır.

- *Hücre mahkumların kahkahalarıyla doldu. Jassem üzüldü ve sessiz kaldı.*
- *Mahkumlar tekrar güldüler. Jassem sinirlendi ve konuşmamaya yemin etti.*
- Hücre alaycı kahkahalarla doldu. Jassem ne kızdı ne de konuşmaktan kaçınmakla tehdit etti.

Bilinç Akışı: Bu teknikte karakterin iç dünyası tüm boyutlarıyla okuyucunun önüne serilir. Bilinçte yer alan duygu ve düşünceler hızlı ve düzensiz bir şekilde resmedilmeye çalışılır. Anlatıcı aradan çıkar ve bu akışı karakterin kendisi bizzat yapar.

Diyalog Tekniği: Edebi eserde yer alan kişilerin karşılıklı konuşmalarına dayanan tekniktir. Kahramanlar arasında iletişim sağlanır. Böylelikle karakterlerin birbirleriyle olan çatışmalarını ve düşüncelerini okuyucu anlayabilmektedir.

- *Jassim: Elbette. Bir dahaki sefere sadece banka soyacağım. Şaka sadece bir kez oldu. Bedia: Hayatımda hiç bankaya girmedim. Peki oradan ne çalacaksın?*

Jassem: Binlerce, yüz binlerce veya milyonlarca dolar. Bedia: Sevinçle araba alacağız.

Jassim: Ayak üzerinde yürümek sağlık açısından daha faydalıdır. Badi: Yeni bir ev alacağız.

Jassem: Evlendiğimiz evden ayrılmak bizim için utanç verici.

Özetleme **Tekniği**: Roman ve hikayelerde sıklıkla başvurulan tekniklerinden birisi de özetlemedir. Böylelikle olaylar dağılmadan ve tekrara düşmeden hikâye ilerlemiştir.

- Çocuklar yüksek sesle ağlamaya başladılar. Hâkim şaşkına döndü. Annelerine onları susturmalarını emretti. Anne onları susturmaya çalıştı, ama gözyaşları onu ağlamaya zorluyordu. *Bu yüzden yargıç kaşlarını çattı. Hızlı düşünüyor gibiydi. Sanığın çalmaya çalıştığı şey için para cezası ödemesine karar verdi. Çocukları açken bir daha çalmamasını tavsiye etti. Serbest bırakılmasını emretti.*

Tasvir (Betimleme) Tekniği: Olayların geçtiği mekanlar ve kahramanlar kelimelerle tasvir edilerek okuyucunun zihninde bir resim çizilir. Tasvirlerle anlatılan olaylar daha sağlam bir zemine oturtulur.

Geriye Dönüş Tekniği: Romanlarda şimdiki zamanda akıyor gibi görünse de bu teknikle geçmişe gidilir. Kişiler, olaylar ve mekanlar hakkında daha detaylı bilgi verilirken bu teknikten yararlanır. Böylelikle gerçekliğe katkı sunulur.

- *Öğle namazını cemaatle kılmak için mahalleimde camiye doğru gidiyordum...*
- *Onu taşıyordum, et suyunun akmasına izin vermemeye dikkat ediyordum. Adamlar benim mahallemden değildi. Yanlarındaysa beni tutuklamaya çalışan bir polis vardı. Ben de ona vurdum.*

8) Hikâyenin Türü

Hikâye tür bakımından incelendiğinde; olay, durum ve modern olmak üzere üçe ayrılır.

Olay (Klasik) Öyküsü: Bu türün önde gelen ismi Fransız yazar “Guy de Maupassant” tır. Bu türe Maupassant tarzı da denir. Bu tür öykülerde çarpıcı bir olay ağırlık gösterir. Bu türde olaylar serim, düğüm, çözüm bölümlerinden oluşmakta olup bir olay örgüsü üzerinde gelişir. Bu türde kişiler sıradan olmayıp özenle seçilen insanlardan oluşur. Mekân ve insan ilişkisine dikkat edilir. Öykünün sonunda bir ahlak dersi verme amaç edilir. Refik Halit, Reşat Nuri, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edip, Sabahattin Ali bu türün Türk edebiyatımızdaki önemli temsilcilerindendir.

Durum (Kesit) Öyküsü: Bu türün önde gelen ismi Rus yazar “Anton Çehov’dur. Bu türe Olaylar özenle seçilmez. Serim, düğüm ve çözüm bö-

lümüleri bulunmaz. Özenle seçilen kişiler yerine hiçbir ayrıcalıkları olmayan ve her zaman her yerde rastlayabileceğimiz kişiler kullanılır. Beklenmedik bir şekilde sonlanır, bazen de yazar öykünün sonunu okuyucunun hayal gücüne bırakır. Mekân pek önemli değildir. Ayrıntılı bir anlatım bulunmamaktadır.

Modern Öykü: İnsanların her zaman gördüğü fakat hayal edemedikleri gerçekleri, hayaller ve bazı olağanüstülükler ile anlatan öykü türüdür. Hal-dun Taner genellikle büyük şehirlerdeki yozlaşmış insan tiplerini, sosyal ve toplumsal bozukluğunu felsefi bir bakış açısıyla, ince bir yergi ve de alaycı bir dil ekleyerek bizlere sunar. Yazar sade bir dil kullanmıştır.

Zekeriya Tamir Baskın adlı hikayesini yazarken durum (kesit) türünü kullanmıştır. Hikâye camiye giden sıradan bir adamın açlıkla karşı karşıya kalınca yaptığı bir durumu ele almıştır. Serim, düğüm ve çözüm bölümlerini çok kullanmadan geçmişe ve geleceğe giderek olayları belli kesitlerde anlatır. Hikâyenin sonunda başkahramanımız bir anda kendisini tekrar hapishanede bulur ve sonunda ne olacağını söylemeden hikâyeyi bitirir. Bu da hikâyenin geri kalanını okuyucunun hayal dünyasına bıraktığını gösterir.

9) Hikâyenin Başkahramanları

Jassmin: Jassmin hikâyede geçen "Utançla çaldığını itiraf etti." cümlesinden anlayacağımız gibi yaptığı şeyin yanlış olduğunun farkında ve kendisinden utaniyor. Kendi kendine konuştuğu sırada karsına dair özlemini çok fazla belirtip karısını çok sevdiğini belirtir. Karsıyla konuştuğu sırasında karısı, paralarını çok olduğunda istediği şeyleri söyler ama Jassmin bunların gerçekleşmediğini bildiği için gerçekçi cevaplar verir. Yani yaşadığı kötülüklere karşı güçlü duran ailesi için her şeyi yapan gerçekçi ve kendisinin farkında olan gururlu bir karaktere sahiptir.

Bedia: Kocasını seven sorumluluklarının farkında olan bir karakterdir. Kocasını hapisten çıkartmak için 10 tane çocuk kiralayıp hâkime kendi çocuklarıymış gibi yansıtır. Bu da kocasına karşı vefakâr ve onun için her şeyi yapan bir karaktere sahip olduğunu gösterir. Hayalperest bir yanı vardır çünkü hikâyede paralarının çok olduğu zaman almak istediklerini söyler.

Çocuklar: Bir aileden on tane çocuk kiralanır ve Jassmin hapisten çıkması için hâkimin karşısına çıkartılır. Hâkim on tane çocuk sayesinde Jassmin'e acır ve onu hapisten beraat eder.

Hâkim: Jassmin'in karısı ve on çocuğu sayesinde ona acır ve hızlı karar verir. Hâkim vicdanlı, mesleği gereği hızlı düşünür ve nasihat veren bir karaktere sahiptir.

Mahkumlar: Jassmin'in anlattığı her şeye gülerler. Alaycı bir yapıya sahiptirler. Vicdansız olup umutları tamamen yok olmuştur.

10) Hikâyenin Zaman ve Mekân Unsurları

Hikâyede hırsızlığı cuma namazına gideceği sırada yapar. Bundan anlayacağımız üzere olaylar cuma günü öğlen sıralarında gerçekleşir. Hâkimin karşısına da ertesi gün çıkar. Yani cumartesi günü olaylar devam eder. Bunlar haricinde hikâye olduğu için çok detaylı bir zaman aralığı kullanılmamıştır.

Mekân olarak ise hırsızlığı mahallede yapar. Hapishaneye gönderilir. Orada mahkumlarla birlikte hücrede bir gece vakit geçirir. Ertesi gün hâkimin karşısına çıktığından anlarız ki adliyeye girip mahkeme salonunda yargılanır. Beraat edildikten sonra Bediayla evlerine geçerler. Hikâye sonunda restorana gider ve orada hırsızlıkla suçlanıp tekrar hapishaneye gider.

11) Hikâyenin Sonlandırılması

Jassmin hikâye sonunda sıkça gittiği restorana gider ve orada iki kaşık çalınır. Jassmin daha öncesinde hırsızlık yaptığı için suç ona kalır ve tekrardan hapishaneye düşer. Mahkumlar neden geldiğini sorduklarında ise suçlandığını söyler. Ama ona inanmazlar ve tekrardan onunla dalga geçerler. Bütün yaşadıklarından artık çok sıkılan Jassmin bu sefer mahkumların sözlerinden etkilenmemiş ve kaderine boyun eğmiştir. Hikâye sonunda Jassmin'in beraat edilip edilmediğini söylemez. Gerisi okuyucunun hayal dünyasına bırakılır.

12) Sonuç ve Öneriler

Yazıklar Olsun hikayesini okuduğumda fark ettim ki Zekeriya Tamir hikâyeyi yazarken kimsenin merak etmeyeceği detaylı bir anlatım kullanmıştır. Mahkumlar Jassim'e neden hapishaneye girdiğini sordukları zaman Jassim polisi öldürdüğünü iddia ederek onlara yalan söyler. Belki de burada yalan söylemesinin sebebi mahkumların ondan korkmasını istediği içindir. Zekeriya Tamir Yazıklar Olsun hikayesinde başkahramanımızın bütün zorluklara rağmen güçlü duruşunu ve yaşadıklarından ders çıkartmasını bize çok güzel yansıtmıştır. Üslup bakımından sade bir anlatım tercih etmiştir ki ana dili Arapça olmayan ama Arapçayı belirli bir düzeye getirmiş bir kişi bile okuduğu zaman olayları anlamakta zorluk çekmez. Hikâyeyi yazarken gözlemci bakış açısını kullanmış bu da iç çözümleme tekniğini kullanmasına zemin hazırlamıştır. İç çözümleme tekniği sayesinde Jassmin'in kendi iç dünyasını okuyucuya çok şeffaf bir şekilde yansıtmıştır. Ayrıca geriye dönüş tekniğini kullanması hikâyede yaşananların belirli bir olay döngüsünde yaşanmamasına sebep vermiştir. Bu da olayların bir durum etrafında gerçekleştiğine kanıttır.

Zekeriya Tamir hikayesini yazarken betimlemeyi çok güzel bir şekilde kullanması okuyucunun olayları hayal gücünde canlandırmasını sağlamış-

tır. Mekân ve zaman bakımından sınırlı bir anlatım tercih etmiştir. Bunu çok normal karşıladım çünkü hikâye yazarken roman kadar detaylı bir anlatım kullanılmaz. Konuyla başlık arasındaki uyumu tam anlayamadım. Yazıklar Olsun yerine daha farklı bir başlık kullanılabilirdi. Yani hikâyenin ismini duyduğum zaman kafamda bir kişinin hayal kırıklığına uğraması ve bunun üzerine yazıklar olsun demesi canlanırken hikâyede başkahramanımız hırsızlık yapması ama yakınlarından kimse bu yaptığının yanlış olduğunu söylememesi kafamda soru işareti oluşturdu.

Hikâye ortasına Jassmin hapisten beraat etmesi sonucu mahkemeden çıkar ve dışarıda yakın bir arkadaşını görür. Uzun uzadıya onunla konuşur. Ama bu konuşmanın içeriği hakkında okuyucuya bilgi verilmez. Sadece eşinin bu durumdan sıkıldığını belirtir. Bu sıkılma sırasında Jassmin'in eşi kendi içinde düşünürken çocukların kendi çocukları olmadığını öğreniriz. Okuyucu olarak bunu okuduğumda şok yaşadım ve Zekeriya Tamir'in hayal dünyasına hayran oldum.

Zekeriya Tamir Yazıklar Olsun hikayesinin sonunu çok acele bitirdiğini düşünüyorum. Jassim gitmiş olduğu restorandan kaşık çalınır ve ona iftira atılır. Gerçekten ona iftira atılmış mıdır yoksa kaşıkları o mu çalmıştır bilinmez. Bu sorulara çok net cevap verilmediği için sonu okuyucunu hayal gücüne bırakılır.

Zekeriya Tamir 'in Yazıklar Olsun Adlı Hikayesi'nin Arapça Orijinal Dilinden Çevirisi

Jassim Al-Qazzaz, kimliğini gizleyerek hapisane avlusuna girdi. Hapishane müdürünün ofisin kapısında durup gülerek kendisiyle konuştuğunu gördü. Ağustos ayında şeftali gibi olgun bir kadın olan karısının yatak odasına girmeyi özledi. Bir kısrağ yüksek sesle kişneyerek onu evcilleştirmeye çağırıyordu ama muhafız tüfeğinin dipçığıyle onu sırtından dürterek Emir veren bir sesle şöyle dedi: Utan ve alçaklık yapmadan yürü!

Gardiyan, onu aralarında en az tutuklu olanın yedi yıl hapis cezasına çarptırıldığı on kişinin yaşamış olduğu bir hücreye götürdü. Kalın sakallı ve yüzü gülmeyen bir mahkûm, ona neden geldiğini sordu.

Jassim hemen: Cinayet, diye cevap verdi. Mahkûm: Öldürdüğün pirinç dolusu kabak mı?

Jassim şaşırmıştı ama gülümseyerek mahkûma şöyle dedi: Bir polisi öldürdüm.

Mahkûm Jassem 'in omzunu okşadı ve ona şöyle dedi: Burada yalan söylemek yasaktır ve biz bunu ayıp sayıyoruz. Size eşlik eden gardiyan dosyanıza baktı ve bilgilerinizi bize bildirdi. Varlığınızla bizi onurlandırmadan önce içeriği okuduk.

Jassem 'in kafası karışmadan şunları söyledi: Çaldığım doğru ama neredeyse çalmadan önce polisi öldürecektim.

Mahkûm dedi ki: Ne çaldın? Doğruyu söyle.

Jassem içini çekti ve şöyle dedi: Öğle namazını cemaatle kılmak için mahallemde camiye doğru gidiyordum...

Daha sonra mahkûm onun sözünü keserek şöyle dedi: İbadet edenlerin ayaktabılarını çalmak niyetinde miydin?

Hücre mahkumların kahkahalarıyla doldu. Jassem üzüldü ve sessiz kaldı. Sonra Jassem ona "Ne olduğunu unuttum." dedi.

Mahkûm şunları söyledi: Size başlangıcı hatırlatacağım: Yürüyordum.

Jassem şöyle devam etti: Yürüyordum ve pişen yemeğin kokusunu duydum, bu da aklımı karıştırdı. Koku bir evin aralıklı olan kapısının ardından geliyordu. Ben de kapıyı biraz ittim ve boş bir evin avlusunda ateşin üzerinde bir tencere kabak dolması gördüm. Ona yıldırım gibi saldırdım. Evden çıkardım. Kötü niyetli bir kadın beni fark etti." Hırsız!" diyerek bağırdı. Hızlıca mahalleye doğru koştum.

Mahkûm ona hevesle sordu: Peki ya kabak pişirici?

Jassem: Onu taşıyordum, et suyunun akmasına izin vermemeye dikkat ediyordum. Adamlar benim mahallemden değildi. Yanlarındaysa beni tutuklamaya çalışan bir polis vardı. Ben de ona vurdum.

Mahkûm merakla sordu: Ona neyle vurdun? Doldurulmuş sosisle mi? Mahkumlar tekrar güldüler. Jassem sinirlendi ve konuşmamaya yemin etti. Mahkûm ona şöyle dedi: Cevaplayabileceğin son bir sorum var: Kabak kabına ne oldu?

Jassim şöyle dedi: Konuşmayacağım.

Tutuklu mahkûm dedi ki: Kabak pişiricisi mahkemeye reddedilemez bir kanıt olarak sıcak mı sunuluyor?

Jassem şöyle dedi: Konuşmayacağım.

Mahkûm tekrar omzunu okşarken ona şöyle dedi: Artık uzun süredir misafirimizsin. Sesini duyana kadar konuşacaksın ve söylemeyi unutma.

Jassem: Yarın duruşmam var orada beraat kararım verilecek.

Mahkûm bıyıklarını tuttu ve "Beraat edersen bıyığımı tıraş edeceğim" dedi.

Ertesi sabah, Jassim Al-Qazzaz mahkeme salonuna kelepçeli olarak götürüldü. Karısı Badia ona elini salladı. Farklı yaşlardaki on küçük çocuğu

da ellerini sallıyorlardı. Onlara erkeksi gözlerle baktı. Gözyaşlarını tutarken sendelendi. Neredeyse gözle görülemeyecek bir sendelenmeydi ama sakinliğini yeniden kazanmak için çaba gösterdi. Kendini toparlayarak hâkimin huzuruna çıktı. Başu hafifçe eğerek yüksek sesle konuştu. Annesinin ölümüne tanık olduğu günden beri acıyı bilmek zorunda kalan neşeli bir çocuktu. Utançla çaldığını itiraf etti ama ne araba ne bina ne de banka çalmadığını, evde ağlayarak ve aç bıraktığı 10 çocuğunu doyurmaya yetecek kadar çaldığını ekledi. Titreyen bir işaret parmağıyla karısının ve çocuklarının olduğu yeri işaret etti. Çocuklar yüksek sesle ağlamaya başladılar. Hâkim şaşkına döndü. Annelerine onları susturmalarını emretti. Anne onları susturmaya çalıştı, ama gözyaşları onu ağlamaya zorluyordu. Bu yüzden yargıç kaşlarını çatı. Hızlı düşünüyor gibiydi. Sanığın çalmaya çalıştığı şey için para cezası ödemesine karar verdi. Çocukları açken bir daha çalmamasını tavsiye etti. Serbest bırakılmasını emretti. Elleri kelepçelerden kurtulur kurtulmaz hemen karısına ve çocuklara koştı. Etrafında döndüler. Kıyafetlerine yapışarak sevinçle bağırıldılar ((Baba ... Baba))

Jassim Al-Qazzaz, eşi ve on çocuğuyla birlikte mahkeme salonundan çıktı. Eski bir dost gördü. El sıkışarak öpüştüler ve uzun bir sohbette koyuldular. Eşi onları izlemekten sıkıldı. Çocukları dört saatliğine kiraladığı aileye beşinci saat gelmeden iade etmek için acele ediyordu.

Jassim Al-Qazzaz, alıştığı gibi yaşamaya devam etmek için saatler sonra mahallesine döndü ancak ay geceleri beklediği gibi doğmadı. Jassim, her zamanki gibi gece yarısından sonra harika karısıyla akşam yemeği yerken ona şunu sordu:

- Badia, benim hapisliğimin sana ders olduğunu biliyor musun? Badia gülererek şaşkınca
- Ben hapse girmedim. Peki bu bana nasıl bir ders olabilir? dedi.

Jassim: Eğer evden bir sebepten dolayı ayrılmış olsaydım kabak tencesini çalmazdım. dedi. Bedia sustu. Jassim ona sorununun ne olduğunu sordu.

Badia: Tuhaf! Hapishane sana da hırsızlık yaptığın için tövbe etmek için ders değil miydi? Jassim: Elbette. Bir dahaki sefere sadece banka soyacağım. Şaka sadece bir kez oldu.

Badia: Hayatımda hiç bankaya girmedim. Peki oradan ne çalacaksın?
Jassim: Binlerce, yüz binlerce veya milyonlarca dolar.

Badia: Sevinçle araba alacağız.

Jassim: Ayak üzerinde yürümek sağlık açısından daha faydalıdır. Badia: Yeni bir ev alacağız.

Jassim: Evlendiğimiz evden ayrılmak bizim için utanç verici.

Badia: Bu mahalleden daha lüks bir mahalleye taşınacağız. Jassim Üzgün bir yüzle ayağa kalktı ve tekrarladı: Allah'a sığınırım! Allahtan sığınak arıyorum! Pek çok banka, pek çok bina ve pek çok mağaza çalındı ama hırsız Jassim Al-Qazzaz değildi. Jassim Al-Qazzaz, sık sık gittiği bir restorandan iki kaşık çalındı. Tutuklanıp şiddetli yöntemlerle sorguya çekildi. Yarılanmak üzere sevk edilerek hapishaneye nakledildi. Burada kalın bıyıklı, esmer yüzlü bir mahkûm tarafından karşılandı. "Hoş geldiniz. "

Ona şunu sordu: Bu seferki suçunuz nedir?

Jassim: Haksız yere kaşık çalmakla suçlandım.

Mahkûm: Ve sen masum musun? Elbette çalmadın değil mi?

Jassim: Eğer hayatım boyunca yemeğimi sadece ellerimle yediysem neden çalayım? Mahkûm: Bu seferki suçunuz çok ağır. Beraat mı edeceksiniz, yoksa asılacak mısınız?

Jassim: Genç arkadaşların ve sizin sorularınızdan kurtulana kadar mahkemede ağlayacağım ve asılmayı istiyorum. Hücre alaycı kahkahalarla doldu. Jassem ne kızdı ne de konuşmaktan kaçınmakla tehdit etti.

Kaynakça

1. Modern Arap edebiyatı tarihi: 20. yüzyıl / Jacob M. Landau; çeviren Bedrettin Aytaç. Landau, Jacob
2. Anlatı / yorum: roman ve hikâye üzerine yazılar. Tüzer, İbrahim
3. Arap Edebiyatı Tarihi. Furat, Ahmet Suphi
4. Türk edebiyatında hikâye ve roman: 1859-1959. Kudret, Cevdet
5. Yeryüzü bizim gökler kuşlarındır. Bostancı, Ahmet, 1968
6. <http://musayildiz.com.tr/public/musayildiz/makale/arap-edebiyatin-ilk-modern-oyku.pdf>
7. <https://acikerisim.cumhuriyet.edu.tr>
8. <https://www.bkmkitap.com/hikaye-nedir>
9. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/nusha/issue/58595/767398#:~:text=ŞABAN%20Kübra%20Kİ LCİ-,Öz,vesilesiyle%20tanınan%20Suriyeli%20yazarlardan%20bidirir>
10. https://en.wikipedia.org/wiki/Zakaria_Tamer
11. <https://www.edebiyatokulu.org/2015/12/ustup-nedir-cumleler.html>
12. <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/ngenc/130946/%C3%BCslup%20nedir.dox>
13. <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/-sinif-turkce-metnin-konusu-ve-ana-dusunce-bulma-konu-anlatimi>
14. <https://www.edebiyatciyim.com/romanda-ve-hikayede-anlatim-teknikleri/>
15. <https://bikifi.com/biki/hikaye-oyku-turleri-ve-ozellikleri/>

Arapça Metin:

يا خسرات

زكريا تامير

أدخل جاسم الغراز إلى باحة السجن مخفوراً، فاشتبه أن يدخل غرفة نوم زوجة ومدير السجن التي رآها واقفة على باب مكتبه تحادثه ضاحكة، امرأة ناضجة كالدراق في آب وفسراً تصهل بصوت حقي محرّضة على أن ترّوض، ولكن الحارس نخزه

في ظهره بعقب بندقيته قائلاً له بصوت أمر: استح وامش بال رذالة!

و اقتاده الحارس إلى زنزانه يقيم بها عشرة رجال محكومين بالسجن مدداً طويلة، وأقل سجين بينهم محكوم بسبع سنين، وقد

سأله سجين ذو شارين كثيرين ووجهه ال يضحك عن سبب دخوله السجن

- فأجاب جاسم فوراً: جريمة قتل

- قال السجين: وماذا قتلت طنجرة مأل بالكوسا المحشو بالرز الفاخر ولحم الضأن المفروم؟

- فبوغت جاسم، ولكنه قال للسجين وهو يتنسم: قتلت شرطياً - فريت السجين كتف جاسم، وقال له: وهنا الكذب ممنوع ونعتبره عيباً الحارس الذي كان يراففك اطلع على ملفك وأطلعنا

على محتوياته قبل أن تشرّفنا بحضورك.

فلم يرتبك جاسم، وقال: صحيح أي سرت، ولكي أوشكت أن أقتل الشرطي الذي حاول القبض عليه.

قال السجين: وماذا سرت؟ قل الصدق.

فتنهّد جاسم، وقال: كنت ماشياً في حارتي قاصداً جامعها الأصلي صالة الظهر جماعة...

فقال له السجين مقاطعاً: وهل كنت تنوي سرقة أحذية المصلين؟ فضحت الزنزانه بضحكات السجناء، فزعل جاسم، وسكت، فقال له السجين: أكمل

قال جاسم: نسيت ماذا كنت أقول .

قال السجين: سأذكرك بالبداية: كنت ماشياً.

قال جاسم: كنت ماشياً، فشممت رائحة طعام يطبخ تطيرّ العقل، وكانت الرائحة تتبعث من وراء باب بيت موارب فدفعته الباب قليلاً، ورأيت باحة بيت خاوية تتوسطها طنجرة كوسا محشي على النار، فهجمت عليها كالبرق وحملتها، وخرجت بها

من البيت فلمحتني امرأة مؤذية بنت حرام، وصاحت بصوت محطوط: حرامي، فركضت في الحارة هاربا...

فسأله السجين بلهفة: وطنجرة الكوسا؟

قال جاسم: كنت أحملها محاذراً أن يندلق منها المرق، الرجال ليسوا من حارتي ويصبحتهم شرطي حاول القبض علي

فرضيته...

سأله السجين بفضول: وماذا ضربته؟ بكوساية محشية؟ فضحك السجناء ثانية، فغضب جاسم، وحلف أَل ينكلم، فقال له

السجين: لدي سؤال أخير جابوني عنه: ماذا حدث الطنجرة الكوسا؟

قال جاسم: لن أتكلم.

قال السجين: هل تقدم طنجرة الكوس إلى المحكمة ساخنة كأدلة ثبوتية دامغة؟

قال جاسم: لن أتكلم

فقال له السجين وهو يعاود تريت كتفه: أنت الآن ضيفنا لمدة طويلة، وستكلم حتى تسمع صوتك وال تسي الحكي.

فقال جاسم: غداً محاكمتي، وسيصدر الحكم ببراءتي. فأمسك السجين بشعر شاربيه قائلاً: سأحلق شواربي إذا حكمت بالبراءة.

واقيد جاسم القزاز في صباح اليوم التالي إلى قاعة المحكمة مكبل اليدين بالأصفاد، فبادرت زوجته بديعة إلى التلويح له بيدها. ولوحت له أيضاً أيدي عشرة أولاد صغار مختلفي الأعمار كانوا برفقتها، فنظر إليهم بعينين تكبتان برجولة دموعا

حبيسة، وترنخ ترنخاً تكاد العين ال تلمحه ، ولكنه جهد الاستعادة رباطة جأشه وتماسكه، ومثل أمام القاضي محني الرأس قليلاً، وتكلم بصوت

طفل مرح اضطر إلى أن يعرف الأحران منذ يوم شهد موت أمه. وأقر بما فعله خجلاً، ولكنه أضاف أنه لم يسرق ال سيارة

وال بنائة والبكا بل سرق ما يشع أولاده العشرة الذين تركهم في البيت.

يكون جائعين، وأشار بسبابه مرتعشة إلى حيث زوجته والوالد، فأجهش الأولاد نوا بالبكاء بأصوات عالية، فارتبك القاضي، وأمر أمهم ياسكاتهم، فحاولت الأمر أن تسكتهم، ولكن دموعهم أرغمتها على البكاء، فقطب القاضي جبينه، وبدا عليه كمن يحاول التفكير بسرعة ثم بطق حكمه بأن يدفع المتهم غرامة مالية ثمن ما حاول السطو عليه، ونصحته أل يسرق ثانية حين يجوع أولاده، وأمر بإطلاق سراحه، وما إن حررت يده من الأصفاد حتى ركض فوراً إلى زوجته وإلى الأولاد الذين تحلقوا

حوله متشبهين بنياه متصايحين بفرح ((بابا .. بابا))

و خرج جاسم القزاز من من قاعة المحكمة ويرففته زوجته والوالد العشرة، ورأى صديقاً قديماً، فتصافحا وتعالها وتبادل القبل وغرقاً في حديث طويل، فلمت زوجته انظاره، وسارعت إلى الحارة لتعيد الأولاد إلى أهاليهم الذين استأجرتهم منهم الأربع ساعات بأسعار معقولة حريصة على أن تسرع قبل حلول ساعة خامسة وعاد جاسم القزاز إلى حارته بعد ساعات لبناج العيش كما تع ود أن يعيش، ولم يبرغ القمر في الليل كما كان متوقفاً، فأنتاظ أهل الحارة وحاروا وتهامسوا، وحملقوا

إلى جاسم القزاز بريبة، ولكن القمر برع بعد قليل ليبدد أية شكوك

وعندما كان جاسم يتعشى مع زوجته البديعة بعد منتصف الليل كعادتهما، قال لها. متسائلاً: أنعرفين يا بديعة أن سجنى هو

درس لك؟

قالت بديعة ضاحكة ومستغربة: أنا لم أدخل السجن، فكيف يكون درساً لي؟

قال جاسم: الو خرجت من البيت شعاراً لما أغريي طنجرة الكوسا.

فصفت بديعة، فسألها جاسم عما بها، فقالت: غريب ! ألر يكن السجن درساً لك أيضاً لتتوب عن السرقة؟

قال جاسم: بالتأكيد. لن أسرق في المرة القادمة سوى بنك ما دامت البهدلة واحدة.

قالت بديعة: أنا لم أدخل بنكاً في حياتي، فماذا ستسرق منه؟

قال جاسم: ألل الدورات أو مئات الألل أو ألل الألل.

قالت بديعة: بفرح سنشترى سيارة.

قال جاسم: والمشي على القدمين أنفع للصحة.

قالت بديعة: وسنشترى بيتاً جديداً.

قال جاسم: من المعيب أن ترك البيت الذي تزوجنا فيه.

قالت بديعة: وستنتقل من هذه الحارة إلى حارة راقية.

قال جاسم: وقد هب واقعاً مكفهر الوجه مردداً: أعوذ باهلل! أعوذ باهلل! و سرقت بنوك كثيرة وأبينة كثيرة ومناجر كثيرة، ولم يكن جاسم القزاز سارقها، وسرقت ملعقتان من مطعم يتردد إليه جاسم

القزاز،

فاعتقل وحقق معه بأساليب شرسة، وأحيل على المحاكمة، ونقل إلى السجن، فاستقبله السجين ذو الشارين الكئين والوجه

الكالح

مرحباً، وسأله: ما جريمتك هذه المرة؟

قال جاسم: متهم ظلاماً بسرقة ملعقة.

قال السجين: وأنت بريء، بالطبع لم تسرقها؟

قال جاسم: وماذا أسرقها إذا كنت طوال حياتي ال أكل طعامي إلل يدي؟

قال السجين: جريمتك هذه المرة خطيرة جداً، فهل تترأ أمر أنك ستسرق؟

قال جاسم: سأبكي في المحكمة وأطالب بالشنق حتى أتخلص من أسئلتك وصحة الشباب.

فضجت الزناتة والضحكات الساخرة، فلم يغضب جاسم، ولم يهدد بالمتاع عن الكالم.

